

Profesionalni identitet mladih znanstvenika u sustavu visokog obrazovanja u Hrvatskoj

Bojana Vignjević, asistentica

**Odsjek za pedagogiju
Filozofski fakultet u Rijeci**

University of Rijeka

Ovo istraživanje provodi se u okviru projekta *“Kompetencijski profil akademske profesije: između novih zahtjeva i mogućnosti”* (APROFRAME) kojega podupire Hrvatska zaklada za znanost.

- ❑ Kontekst istraživanja
- ❑ Profesionalni identitet
- ❑ Formiranje profesionalnog identiteta u akademskom okruženju
- ❑ Istraživačko pitanje
- ❑ Metodologija
- ❑ Rezultati istraživanja
- ❑ Zaključak

APROFRAME: *Kompetencijski profil akademske profesije: između novih zahtjeva i mogućnosti*

II. projektna godina: Proces socijalizacije akademskih djelatnika (kvalitativno istraživanje)

4 Istraživačko pitanje

Na koji se način kroz profesionalnu socijalizaciju usvajaju važni implicitni i eksplicitni elementi akademske profesije?

- ❑ obuhvaća percepciju slike o sebi i osjećaj samoefikasnosti s obzirom na radno okruženje (Briggs, 2007)
- ❑ uzajamno je djelovanje strukturalnih promjena i promjena stavova koji rezultiraju profesionalnom određenju (Brott i Myers, 1999)
- ❑ skup je vrijednosti, stavova i uvjerenja o odabranom pozivu (Domović, Vizek-Vidović, 2013)
- ❑ kontinuirano se interpretira i reinterpreтира
- ❑ formira se obzirom na osobna životna iskustva i proces socijalizacije u profesionalno okruženje (disciplina, organizacija, profesija) (Meijers, 1998; Wenger, 1998; Beijaard et al., 2004; Day et.al., 2006; Mockler, 2011; Pifer, Baker, 2013).
- ❑ manifestira se kao osjećaj zadovoljstva, predanosti, samoefikasnosti i motivacije (Canrinus, 2011; Pifer i Baker, 2013).

- ❑ promjene u akademskoj profesiji (uspon „akadenskog kapitalizma” i „nove ekonomije”) (Rhoades i Slaughter , 2006)
- ❑ tradicionalni vs. suvremeni akademski identitet (Winter, 2009)
- ❑ raskol u identitetima (disciplinarni- organizacijski- osobni) – (ne)autentičnost (Churchman i King, 2009; Archer, 2008a, 2008b)
- ❑ „principijelni osobni projekti” (Archer, 2008a)

Proces socijalizacije / formiranja profesionalnog identiteta akademskih djelatnika

MAKRORAZINA

MEZORAZINA

MIKRORAZINA

Koji se izazovi povezani s profesionalnim identitetom mladih znanstvenika javljaju na makro, mezo i mikrorazini u hrvatskom sustavu visokog obrazovanja?

- ▶ **UZORAK:** 21 sudionik istraživanja sa svih javnih sveučilišta u Hrvatskoj, zastupljena sva znanstvena područja izuzev interdisciplinarnih područja znanosti i umjetnosti , 12 žena i 9 muškaraca
- ▶ **POSTUPCI I INSTRUMENTI PRIKUPLJANJA PODATAKA:** protokoli intervjua – fenomenologija
- ▶ **OBRADA I ANALIZA PODATAKA:** MAXQDA softver za obradu i analizu kvalitativnih podataka
- ▶ **TEMATSKA ANALIZA:** inicijalno i konsenzualno kodiranje – kodno stablo (2885 kodova u 21 područje) – izviriće tematske cjeline – tri razine tema (Attride-Stirling, 2001)

**Rezultati istraživanja:
Izazovi profesionalnog identiteta mladih znanstvenika**

Disciplinarni identitet - disciplina je (ne)njegovateljica profesionalnog identiteta

Organizacijski identitet - organizacija je relativno nestabilan faktor formiranja profesionalnog identiteta

Osobni identitet – formira se kroz osobne projekte zbog rodni pitanja i neravnoteže između privatnog i profesionalnog života

Disciplinarni identitet - disciplina je (ne)njegovateljica profesionalnog identiteta

Disciplina je od velikog značaja mladim znanstvenicima

Disciplinarno okruženje je nestabilno, a uspjeh se kvantificira

12 Što kažu sudionici istraživanja...

Ja mislim da ja ne mogu biti dobra znanstvenica, ako ja to ne volim. Ako ja, ako ja...Nitko mene neće natjerat da ja u subotu ili nedjelju radim nešto, a ja to ne volim. Tako da... Ja, ja sam sretna što ja to još uvijek volim, što ja se tu nalazim i što, eto... Imam nekakve onako potrebe koje su u tom smislu zadovoljene. (24_PZ)

Od studija sam se još bavila tim područjem tako da mi je to ljubav velika. (16_HZ)

Same smo se snalazile. Kad smo mi pitale, to i ja sad kad se vraćam unatrag, onda to vidim, inače nisam znala da je tako...vidim da je u drugim projektima ili drugim suradnjama drukčije. Mi smo se same snalazile. Čak i u toj kooperaciji, suradnji nekako je uvijek bilo na nama da mi ideju same...same smo sve učile. (16_HZ)

E sad, a što se tiče znanosti, velim tu je dosta teško upravo zbog toga jer teško objavljujemo radove. Spora je dinamika objavljivanja radova, teško dobivamo projekte tako da...Mislim da je teško uspjjet. (11_BTZ)

Organizacijski identitet - organizacija je relativno nestabilan faktor formiranja profesionalnog identiteta

Zajednice prakse i institucionalno okruženje pružaju različita socijalizacijska iskustva

Mladim znanstvenicima zajednička su iskustva fleksibilnosti radnog vremena i opterećenosti različitim poslovima

14 Što kažu sudionici istraživanja...

...na zavodu sam doživjela da je bio jako, ovoga, pozitivan je stav prema znanstvenim novcima i mladim ljudima. Uvijek nas se uključivalo u sve i ne mogu reći, svaki sastanak, ono, uvijek smo prisutni makar to možda nije bitno sad konkretno za nas ali čisto da upoznamo ljude da se aktiviramo da se pokrenemo (...) Tako da mogu reći da je na zavodu stvarno ono super klima. (11_BTZ)

Svi su bili uključeni, na primjer, osim mene. I ovoga, i tu su počeli lagano raditi na institutu i na časopisu. Znači, svi mladi ljudi koji su nešto radili su mogli nekako tu tim putem krenut. Ja sam... Najvjerojatnije bih išla tim putem da nisam znala da su ovi u sukobu. Tad ja tek kužim da se tu nešto zbiva i da se dogodilo. I nema veze. Na svoju sreću uspjela sam ja i ovako, ovaj, napredovat. Ali hoću reći - vrlo vjerojatno bi to išlo i brže. (3_HZ)

Mi jesmo iz...tako reć' uvijek dostupni jedni drugima, takav je neki organizacijska kultura da pošaljemo si mail tijekom vikenda i ne samo između mentora i asistenata nego međusobno kad nešto trebate informaciju ili neka informacija treba doći do ostalih. Znači teško je tu razgraničiti što je radno vrijeme službeno što nije. Zato što vi kod kuće često radite taj posao, dobivate mailove, dogovarate, na poslu isto tako i onda...imate uvjete za radit kod kuće kao i na poslu i obrnuto i tako se svi i ponašaju. I ne možemo onda baš reći da nismo dostupni kad nismo na fakultetu, dapače. Nismo dostupni kad nemamo internetsku vezu, kad nismo do računala, ali više manje smo svi svima uvijek dostupni, onda osim baš kad su godišnji odmori...(37_DZ)

Osobni identitet – formira se kroz osobne projekte zbog rodni pitanja i neravnoteže između privatnog i profesionalnog života

Rodna obilježja su važan izazov formiranja profesionalnog identiteta

Mladi znanstvenici osjećaju neizvjesnost budućnosti i neravnotežu profesionalnog i osobnog života

Što kažu sudionici istraživanja...

...jer sam ja jako samokritična. I puna očekivanja i dosta preispitujem sebe i svoj posao. Ne posao kao struku, nego da li sam dobro ovo odradila, da li sam trebala ovo drugačije, da li sam se dovoljno posvetila, ne znam, vježbama, da li sam se dovoljno posvetila pripremi, da li su studenti bili zadovoljni. (11_BTZ)

...ne znam više šta bih mislila, danas se misli da je majčinstvo najvažnija stvar u životu i da nema toga šta to može zamijenit, ali isto mislim da ako ste u znanosti, tri godine odsustva iz znanosti puno znači. Ne znam koliko bi čovjek mogao, ne znam...možda je to sad moje neznanje, ali negdje mislim da se ne može paralelno majčinstvo na taj način i znanost gurat. (16_HZ)

I što se docenture tiče to se, mislim, ne samo tu nego općenito u Hrvatskoj, dobija jako teško. Znači, mislim, kolege koji su doktorirali prije mene su na čekanju. Nekima od njih, ne znam, ističe ugovor dogodne. Pa onda će se valjda nešto riješit. Ali sve je po principu toga valjda će se nešto riješit, valjda će nešto bit. (15_HZ)

Pa je.. na kraju, dođe se do toga da se najčešće viđaš s ljudima koji su na poslu. A pretpostavljam da je tako na svakom poslu, ipak si tamo 8 sati dnevno.. a onda kad se hoćete vidjeti s nekim drugima onda morate to organizirati.. pa ono.. danas ne mogu, danas imam predavanja, sutra imam nastavu moram pripremiti, konferencija je drugi tjedan pa ne mogu.. i tako.. ovaj vikend onda ne mogu nikud ići. (8_PZ)

17 Zaključak

Hvala na pažnji

Bojana Vignjević

e: bojana.vignjevic@ffri.uniri.hr

**Odsjek za pedagogiju
Filozofski fakultet u Rijeci**

